

Politični ogled.

Ruski prestolonaslednik. Dne 12. t. m. je porodila ruska carinja Aleksandra Feodorovna princa, ki bo poklican zasesti prestol velikanskega ruskega cesarstva. Dozdaj je bil prestolonaslednik brat carja Nikolaja II., veliki knez Mihael Aleksandrovič, ker ni imel car nobenega sina, ampak samo štiri hčerke in sicer Olga, rojena l. 1895, Tatjana, rojena l. 1897, Marija, rojena l. 1897, in Anastazija, rojena l. 1901. Novo rojenemu prestolonasledniku bo ime Aleksis. Car je v 36. letu, carinja v 32. letu ter sta omožena od l. 1894. Po celem Ruskem je zavladalo vsled tega nepopisno veselje in navdušenje. Ko se je raznesla po Petrogradu vest, da je carica porodila, je vse letelo ven na prosto, da posluša, koliko strelav se bo oddalo. Ko je padel 101 strel, razobesile so se po celem mestu narodne zastave in zvečer je bilo mesto razsvetljeno. Tudi mi Slovenci častitamo ruski vladarski hiši k temu veselemu dogodku. Saj je Ruska največja slovanska država in takorekoč prvobornik za slovansko bodočnost.

Kronanje srbskega kralja Peter I. ki je zasedel lansko leto po umorjenju kralja Aleksandra srbski prestol, se bo vršilo dne 21. septembra v Belemgradu, maziljenje pa pozneje v Čiči. Zaradi slabe letine in z ozirom na bratsko državo Rusijo, ki je zapletena v vojno, se bo vršila slavnost v skromnih mejah brez potratnosti in sijaja.

Waldeck-Rousseau. V Parizu je umrl v sredo bivši francoski ministerski predsednik Waldeck-Rousseau, katerega je posebno židovstvo nosilo na svojih rokah, ker ni imelo še nikdar na Francoskem takega prijatelja, kakor je bil baš Waldeck-Rousseau. Mož je bil star 58 let ter po poklicu odvetnik.

Dopisi.

Sv. Križ nad Mariborom. (Bikorejska zadruga.) Pri Sv. Križu nad Mariborom se je ustanovila dne 12. t. mes. bikorejska zadruga, po posredovanju g. potov. učit. Jelovška. Zadruga obstoji pod imenom »Zadruga za rejo bikov« pri Sv. Križu nad Mariborom, vpisana zadruga z omejenim poroštvom. Zadruga ima svoj sedež pri Sv. Križu nad Mariborom in obseže vso občino Sv. Križ nad Mariborom, Šober, Sleme in Rožbah, ter ima namen povzdigniti govedorejo s tem, da bi se v zadostnem številu skupno se nakupovali in redili plemenski biki Marijadvorske pasme. Predstojništvo zadruge obstoji iz 6 udov in 3 namestnikov. Izvoljeni so: Alojz Hauptmann kot načelnik, Anton Waldhuber kot namestnik, Filip Galunder, tajnik in blagajnik; kot udi: Jurij Šunko, Alojz Waldhuber, Matija Maček; kot namestniki Miha Mandl, Jožef Maček, Anton Hauptmann. Razsodnja obstoji iz 3 udov in 2 namestnikov. Izvoljeni so: Dr. Radoslav Pipuš, Martin Elsnik, Jakob Strnad, kot udi, Janez Čepe, Jakob Pajtlar, kot namestnika. Eden opravični delež znesse 10 K, pristopnina 2 K, letnina za vsako v letni zadrugi spisek vpisano kravo ali telico 1 K. Dosedaj je pristopilo 20 udov.

Sv. Benedikt v Slov. gor. (Ustanovna slavnost ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda.) To vam je bila res znamenita slavnost v nedeljo, dne 7. avgusta pri Sv. Benediktu v Slov. goricah, ki se je izvršila najkrajše. Domače žene in dekleta so se je vdeležile v polnem številu; velika četa vnetih deklet je prihitela od Sv. Antona, kaj lepo je bila zastopana Sv. Ana, Negova in Sv. Trojica, tudi Sv. Lenart, Sv. Ropert, Sv. Barbara, Jarenina, Ptuj, Gornja Radgona in celo daljni Ljutomer so poslali svoje zastopnike in zastopnice. Naše ženstvo je ta dan pokazalo, da ve

ceniti družbo sv. Cirila in Metoda in da hoče tudi prinesiti svoj dar za rešitev slov. mladine.

Med splošnim navdušenjem se prične ob 3. uri na prostoru pred župniščem ustanovni občni zbor. Tamburaši krepko zatamburajo »Lepa naša domovina«, dekliški zbor zapoje »Venček na glavi se«, in nato deklica Matilda Tomažič otvori občni zbor z iskrenim nagovorom, ki ga sklene s sledečimi besedami: Vsak narod brani, kar je njegovega, branimo tudi mi, kar je našega. In najdražje, kar je naše, je naša mladina. Zato pa vam vsem, ki ste počastili današnjo ustanovno slavnost ženske podružnice družbe sv. Cirila in Metoda, kličem iz dna srca:

Slovenke, Slovenci, pozdravljeni,
Ki danes ste semkaj veseli
Od blizu in daleč prispeli!
Daj Bog, da vam srce vplamti
Za upanje naše edino:
Za našo slovensko mladino!

Moški zbor kaj lepo zapoje »Na planine«, in sedaj nastopi slavnostna govornica, deklica Amalija Letnik. Sovražniki nas Slovence stiskajo od vseh strani in nas hočejo uničiti. Pred vsem nam hočejo potujčiti naše otroke, zlasti ob mejah in po mestih. Moramo se braniti, braniti moramo naše otroke potujčevanja. V ta namen je bila leta 1885. ustanovljena naša šolska družba sv. Cirila in Metoda v Ljubljani, ki z ustanovitvijo in vzdrževanjem slovenskih šol in otroških vrtecev ob mejah in po mestih brani našo dečo pred potujčevanjem nasproti grabežljivemu delovanju nemškega »šulversina«. Sedaj šteje 147 podružnic in 8000 udov ter je v 19 letih svojega obstanka nabrala 306.519 goldinarjev za rešitev slov. otrok, kar je za naš mali narod res velika vsota. Lansko leto je v svojih zavodih odgojevala 2500 slov. otrok, ki bi se sicer gotovo izgubili. Še več šol bi rada ustanovila, pa manjka ji denarja, zato je treba, da se vzbude Slovenke tudi v Slov. goricah. Zato smo ustanovile tukaj žensko podružnico za pet župnij. Komur ni mogoče dati večje svote, ali letnine 2 kroni, vsaj 20 vinarjev pa lahko daruje tudi najrevnejši Slovenec, najubožnejša Slovenka. K naši podružnici naj bi pristopile vse žene in deklice, pa tudi možje in mladeniči in lahko nam bo spraviti skupaj vsako leto vsaj 200 kron za našo družbo:

V povzdigu dušno in za čast naroda
Žrtvujmo združeni za darom dar,
In da še plodnejše uspeva stvar:
Duh vodi svetih nas Ciril-Metoda!

Da so besede govorne iz srca tudi naše pravi odmev v srcih vseh navzočih, je najlepše potrdilo vsprejemanje udov in pobiranje udnine, zakaj kmalu se je pokazalo, da šteje ženska podružnica že 4 ustanovne ude, 30 letnih udov in čez 100 podpornih udov. Vsakdo je hotel kaj darovati; pravo tekmovalstvo je bilo, kdo bo več daroval! Da, tudi naše žene, naša dekleta že dobro umevajo, da le tisti koristi narodu, ki mu pomaga v dejanju.

Z vsklikom je bil izvoljen sledeči odbor: Roza Dokl, posestnica v Trsteniku, predsednica, Matilda Tomažič, tajnica, Amalija Letnik, glavna blagajničarka, Micika Friš, blagajničarka za Sv. Ano, Trezika Poš za Sv. Trojico, Ana Zimič za Sv. Antona in Apolonija Zemljič za Negovo. Na to je res navdušeno deklamovala Amalija Klobasa »Pesem slovenskih deklet«, dekliški in moški zbor sta se zapela nekaj lepih in končno se je nastopila kot govornica Liza Hanžel od antonjevske dekliške zveze. V krasnem govoru je vnela zbrane k ljubezni do naroda pa tudi k darežljivosti za družbo sv. Cirila in Metoda. Rekla je med drugim: Pridno, kakor čebelice hočemo nabirati, donasati in zlagati skromne svoje doneske, vsaka po svoji moči. Skušati se hočemo, katera bo drugo prekosila. Vnete za blagor slov. naroda hočemo pustiti na stran vsako nepotrebno in gizdavo obleko, varovati se hočemo nepotrebnih izdatkov, da tem več naberemo za

ubogo zapuščeno slov. dečo... Naša ženska podružnica naj pokaže, kaj premorejodobra, vernaslovenska dekleta!

Po skončanem zboru smo šli v šolo, kjer so benediška dekleta petokrat predstavljale ganljivo igro Marijino »Dve materi« tako dovršeno, tako z občutkom, da po posameznih dejanjih skoraj ni hotelo ponehati burno odobrovanje. Predstava je dala podružnici lepo število kronic.

Po igri pa se je na vrtu gostilničarja Jožefa Horvata razvila živahna narodna veselica, ki je tudi popolnoma uspešna. Tamburanje in petje domačih pevcev in pevk, potem Andraševčanov je oživljalo mnogoštevilno zbrano. Klobasova Malika je v krasni napitnici pozdravila vse sosede in sosedinje, Genofe Lebarič iz Ljutomera pa je v čvrstih besedah napila naprednim, za narod tako vnetim benediškim Slovenkam.

Bila je ta slavnost pravi narodni praznik za Benedikt in okolico. Da je bila navdušenost občna, najlepše dokazuje 200 kron, katere smo že ta dan imeli skupaj za družbo sv. Cirila in Metoda in jih je družba že prejela. Nabiranje se nadaljuje in število udov bo prej ko slej gotovo naraslo na več stotin.

Slava našim vnetim mladenkam, našim narodnim ženam! Tako se dela za narod. Sestre Slovenke po drugih krajih, vzbudite se tudi ve k delu za narod, k delu za družbo sv. Cirila in Metoda!

Razne stvari.

Iz domačih krajev.

Mladeniški shod v Zagorju. Dne 28. t. m. se vrši mladeniški shod za kozjanski okraj v Zagorju. Predpoldan se udeležijo mladeniči sv. opravila v Zagorju, potem pa odkorakajo skupno na Lesično, kjer se bo vršil mladeniški shod. Kar se natančne določitve tiče, objavimo v prihodnji številki. Mladeniči kozjanskega okraja, na dan in pokazite, da je pri vas doma katoliška-narodna zavednost. Skrbite, da bo i pri Vas shod veličasten, kakor so bili vsi dosedajni mladeniški shodi na Slov. Štajerskem.

S šole. V pokoj je stopil g. Luka Kožuh, nadučitelj pri Sv. Martinu ob Paki, kjer je služboval celih 23 let.

S pošte. Med Ribnico in Brezjem ob kor. žel. vozi od 16. t. m. vsak dan pošta. — Skušnjo za brzojavno službo so naredili: Karl Herman v Gornji Polskavi, Gabrijela Hočevar v Gomilskem in Franciska Vrtnjak pri Sv. Miklavžu pri Ormožu.

Volitev v mariborskem okraju. V drugih okrajih imajo Slovenci že povsod svojega kandidata za deželni zbor ter lahko razvijajo potrebno agitacijo. V mariborskem okraju se do danes nimamo kandidata in nihče ne ve, za koga bi naj agitiral in do koga se mu je v agitacijskih zadevah obračati. Vsled tega je vse mrtvo in zaspano, saj ne vemo, kako in kaj bo. Zadnji četrtlet je bil sicer nekaj zaupen shod v Mariboru, ki pa ničesar ni sklenil, ker ni bil pravilno sklican. Kaj bo sedaj, ne vemo. V Mariboru so razpoloženi volilni zapiski, a nihče se od slovenske strani ne pobriga za nje. Skrbeti bi trebalo, da bi posebno v mariborskem okraju bilo število slovenskih volilcev odlično, a če se bo tako delalo, bo ravno nasprotno. Mi pozivljamo g. poslanca Fr. Robiča, kateremu se je poverila skrb za volilno in agitacijsko delo v mariborskem okraju, da kmalu kaj ukrene v zadevi volitve, kajti čas je že najskrajnejši za to! V delu je rešitev!

Mariborske novice. Hlapec Maks Čuček, doma pri Sv. Andražu blizu Ptuja, je ukradel hlapcu Janezu Šlauc iz Kovčeka 45 K.